

SCÉNÁŘ K AUDIOREPORTÁŽI

ZŠ Komenského 66, Nový Jičín

Hovoří: Jan Mikulenka, Amálie Řišicová, Amálie Drimlová, paní Kubešová

Nahrávka pořízena dne 24. 4. 2024 v Rádiu Čas, Ostrava

Jan

Po celou dobu našeho natáčení se paní Kubešová vracela do svého dětství v Horní Suché, které prožila v hornické kolonii. Vzpomínala, jak vyprovázela své české kamarádky na nádraží, když se jejich rodiče rozhodli po záboru Polskem v roce 1938 odejít do vnitrozemí. V paměti jí utkvělo, jak do vagónů nenakládali jen nábytek, ale i vánoční stromečky, protože bylo těsně před Vánoci. Tehdy jí bylo moc smutno. Paní Kubešová rok musela navštěvovat polskou školu. Zde také vzpomíná na vztahy s polskými spolužáky. Tehdy jí bylo 12 let.

Paní Kubešová

Tak jsme vyšli ze školy, tak jsme si nadávali a tak jsme si hráli potom zase a na druhý den bylo všechno v pořádku

Amálie Ř.

Pak přišla německá okupace a polští vojáci před odchodem z Horní Suché vyhodili do povětří železniční most. K přímým bojovým akcím naštěstí v obci ani v blízkém okolí nedošlo. I na toto období si paní Kubešová dobře vzpomíná.

Paní Kubešová

A potom jich vyhnali Němci a šli ostře na Poláky a oni utíkali a vyhazovali mosty, aby ti Němci, když přijdou, aby to měli horší. Kde mohli, tak zničili, aby ti Němci se nedostali a oni se stejně dostali, jako Němci všude.

Amálie Ř.

V té době také prožívala největší strach v životě. Měla strach ze zatýkání. Celou dobu jí a její starší sestře otec kladl na srdce, ať se do ničeho nepletou.

Paní Kubešová

Do ničeho se nepleť a sestra moja se pletla, no, tak pletl, tam se nesmělo jezdit a ona a chtěl ji vzít kolo, tam se jezdilo na kole a ona to kolo nechtěla pustit, tak se s ním tahala. No on si ji pak zapsal, samozřejmě ji zavřeli a ona měla už rodinu. Tak byla zavřená a nevěděli jsme ani kde je. Až dostala babička jako maminka, že si má přijít pro Jarušku a to byla její dcerka. Babička pro to děcko šla a ono už bylo v německé rodině, představ si. A ta německá rodina si myslela, že ho má na vychování.

Jan

Banální roztržka o kolo, kterého se její sestra Marie, tehdy již provdaná Martínková, nechtěla vzdát, vedla k jejímu zatčení a odebrání dcerky Jarmily. Sestra byla vězněna celý měsíc, nejprve v Těšíně a poté v Glivicích. Mezitím jí úřady odebraly dceru, která skončila v německé adoptivní rodině ve Fryštátě. Jen díky pohotovosti její maminky, která zjišťovala, kde její vnučka skončila, se podařilo Jarmilku najít.

Amálie D.

Zavzpomínala také na tragédii, která se v roce 1944 odehrála v sousední obci v Životicích. Němci se pomstili za zabití tří příslušníků gestapa. Tehdy bylo zastřeleno 36 mužů. Mezi nimi byl i její tehdy 17letý bývalý spolužák z Dolní Suché, Tadeáš Baron. Bohužel se toho nedělního rána rozhodl jít s kamarádkou do lesa na borůvky, a protože neměl doklady a byl polské národnosti, byl na místě zastřelen. Paní Kubešová vzpomínala, jak oběti této tragédie odváželi do společného hrobu do Orlové.

Paní Kubešová

Honili tenkrát kdo tam byli, nebo šli třeba v ornici, nevěděli a šli domů no a Němci to honili a všechny postříleli, tak to vozili na vozích naložené a to já jsem viděla poprvé, jsem se dívala, nohy trčely vozy takové ty žebříňáky přikryté jenom slámou, krev toho vozu kapala všude, tak jsem se schválně dívala a to mi ještě děda hrozil, povídal, ty se nepleť do všeho a nechceš vidět nebo to není žádná legrace s Němcama. Vezli jich do Orlové na židovský hřbitov do jedné díry.

Amálie D.

I přes tyto zážitky zůstala paní Kubešová velice pozitivním člověkem a bylo moc příjemné si s ní popovídat.